

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610 - 1352
Konu : Soru Önergesi

08.03/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 11.03.2013 tarihli ve 43452547-120.00-7/18385-183567 sayılı yazı,
b) 15.03.2013 tarihli ve 31853594-610-2-3550-1443 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret AKOVA'ya ait 7/18385 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1 - Görüş 7/18385 (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Ayşe Nedret AKOVA
Balıkesir Milletvekili
Esas No :7/18385

Zeytin ve zeytinyağı sektörümüz dünya çapında önemli bir üretici olmasına rağmen uluslararası ticarete önemli bir pazar payına sahip değildir. Ülkemizde tane zeytin hiç desteklenmezken, zeytinyağına çok düşük düzeyde destek verilmektedir. Dünyadaki önemli zeytin üreticileri sırasıyla İspanya, İtalya, Yunanistan ve Türkiye'dir. Türkiye zeytinyağı ihracatında, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nın karşılaştırmalı 2010 yılı verilerine göre yedinci sıradadır. Balıkesir'in Körfez Bölgesi de sahip olduğu 11 milyon 383 bin adet zeytin ağaç varlığı ile sektörün önemli temsilcilerindendir. Zeytin ve zeytinyağı üreticimizin rekabet olanaklarını artırabilmek için, sektörün devlet tarafından desteklenmesi gerekmektedir. Özellikle fiyat rekabetine dayanamayan firmaların bir bir kapandığına dair haberler gazetelerde yer almaktadır. Bu bağlamda;

SORU 1) 2002 yılından bu yana zeytin ve zeytinyağı sektöründe çalışan firmalardan kaç tanesi kapanmıştır? Firmaların sektörden çekilme sebepleri incelenmiş midir?

SORU 2) Zeytin ve zeytinyağı sektörünün rekabet gücünün artırılması için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

SORU 3) Zeytin ve zeytinyağı sektörünün rekabet gücünün artırabilmesi amacıyla zeytinyağının kilogramı başına verilen desteğinin en az dört katma çıkarılması ve tane zeytine de destek verilmesi iyi bir çözüm olmayacak mıdır?

SORU 4) Zeytin ve zeytinyağının tüketiminin artırılabilmesi için kamu öncülüğünde tanıtım ve reklam kampanyalarının yapılması düşünülmekte midir?

CEVAP 1-2-3-4) Tarımsal destek kalemleri ve birim miktarları 5488 sayılı Tarım Kanunu'na göre yetkilendirilen Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından belirlenmekte ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yayınlanmaktadır.

Desteklemeye esas prim fiyatı; 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 19' uncu maddesinin "b" bendi gereğince destekleme araçlarından fark ödemesi (hedef fiyatı - dünya fiyatı) dikkate alınarak, bütçe imkanları dahilinde belirlenerek uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca zeytin üretimimizin geliştirilmesi amacıyla önemli çalışmalar yürütülmekte olup, bu kapsamdaki bazı faaliyetlerimiz şu şekildedir;

- Zeytinciliğimizin ve zeytin üreticilerimizin desteklenmesi amacıyla 1998 yılından bu yana üreticilere zeytinyağı için kilogram başına destekleme primi ödemesi yapılmaktadır. Bu kapsamda, 1998-2012 yılları arasında toplam 207 Milyon TL prim ödenmiştir. 2012 yılı ürünü için 50 krş/kg olan destekleme priminin 2013 yılında %20 oranında artırılarak 60 krş/kg'a çıkarılmıştır.
- Dünya standartlarında ve ihracat kalitesinde zeytin yetiştiriciliğine uygun tür ve çeşitler ile kapama modern bahçe tesislerinin gerçekleştirilmesi amacıyla 2005 yılından itibaren yeni tesis edilen zeytin bahçelerine sertifikalı fidan desteği verilmektedir. Bu çerçevede, 2012 yılı için sertifikalı ve standart yağlık zeytin çeşitlerinde 10 dekar ve üzeri bahçe tesisine dekara 50-100 TL fidan desteği

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

verilmektedir. Zeytin için 2005-2011 yılları arasında toplam 72 Milyon TL sertifikalı fidan desteği verilmiş ve bu destekler ile 368 Bin dekar yeni zeytin bahçesi tesis edilmiştir.

- Üretim girdilerinin desteklenmesi kapsamında, 2004-2012 yılları arasında zeytin üreticilerine toplam; 78 Milyon TL mazot, 2005-2012 yılları arasında toplam 82 Milyon TL gübre ve 2006-2012 yılları arasında toplam 50 Milyon TL toprak analizi desteği verilmiştir.
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı çerçevesinde, depolama, ürün işleme paketleme, ambalajlama, sulama ile makine-ekipman alımı konularında %50 hibe desteği sağlanmaktadır.
- Zeytin üreticilerimize, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından tarımsal kredi cari faiz oranlarından, tarımsal sulama sistemleri için %100, diğer üretim konularında ise (iyi tarım uygulamaları, standart fidan yurt içi üretimi/kullanımı, tarımsal mekanizasyon vb.) değişen oranlarda indirimli tarımsal kredi kullanılmaktadır.
- AR-GE destekleri ile zeytincilikte projeli çalışmalar yapılmakta ve yeni gelişmelerin önü açılmaktadır.
- Zeytin ve zeytinyağında mevcut politikaların geliştirilmesi için Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi (UZZK) 2007 yılında kurulmuştur. Konsey tarafından ürün rekolte tespit çalışmaları yapılmaktadır.
- Dünya’da zeytin ve zeytinyağı sektöründe rekabet gücünün artırılması amacıyla, ülkemizin 1998 yılında üyeliğinden ayrıldığı Uluslararası Zeytin Konseyi’ne 2010 yılında tekrar üye olunması sağlanmış ve zeytinciliğimiz dünyaya açılmıştır.
- Zeytin/zeytinyağının depolanması hizmetini sunan lisanslı depo işletmelerinin kuruluş, işleyiş ve denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla “Zeytin Lisanslı Depo Yönetmeliği” ile “Zeytinyağı Lisanslı Depo Yönetmeliği” 4 Aralık 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- 2004-2014 hedefleri arasında yer alan kişi başına zeytinyağı tüketiminin artırılması hedefi doğrultusunda, 2004-2012 döneminde kişi başı zeytinyağı tüketimi %100’lük artış ile 2,1 kg’a ulaşmıştır.

Bakanlığımızca yürütülen bu çalışmalar ve destekler sonucunda;

- 2001/2002 sezonunda 600 Bin hektar olan zeytin üretim alanı, 2011/2012 sezonunda %33 artarak 798 Bin hektara,
- 2001/2002 sezonunda 99 Milyon adet olan zeytin ağacı sayısı, 2011/2012 sezonunda %63 artarak 161 Milyon adede,
- 2001/2002 sezonunda 235 Bin ton olan sofralık zeytin üretimi, 2011/2012 sezonunda %134 artarak 550 Bin tona,
- 2001/2002 sezonunda 365 Bin ton olan yağlık zeytin üretimi, 2011/2012 sezonunda %229 artarak 1,2 Milyon tona,
- 2001/2002 sezonunda 600 Bin ton olan toplam zeytin üretimi, 2011/2012 sezonunda %192 artarak 1 Milyon 750 bin tona,
- 2001/2002 sezonunda 65 Bin ton olan zeytinyağı üretimi, 2011/2012 sezonunda %194 artarak 191 Bin tona yükselmiştir.

Konuyla ilgili olarak Ekonomi Bakanlığından alınan bilgilere göre;

Zeytin ve zeytinyağı ihracatımız yıllar itibarıyla önemli seviyede artışlar göstermiştir. 2002 yılında yaklaşık 32 Milyon Dolar olan zeytin ihracatımız %269 oranında artarak, 2012 yılında yaklaşık 118 Milyon Dolar seviyesine ulaşmıştır. Zeytinyağı ihracatımız ise, 2002 yılında

W M

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

yaklaşık 47 Milyon Dolar seviyesinde iken, 10 yıllık süre zarfında %73 oranında artış göstererek yaklaşık 81,5 Milyon Dolar seviyesine ulaşmıştır.

2013 yılında da zeytin ve zeytinyağı ürünlerinin güçlü ihracat performansı devam etmektedir. 2013 Ocak ayı için zeytin ihracatı geçen senenin aynı dönemine göre % 32 oranında artışla 12 Milyon Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Yine aynı dönem için, zeytinyağı ihracatı geçen senenin aynı dönemine göre %521 oranında artışla 32 Milyon Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Dış pazara yönelik yapılan çalışmaların arttırılarak ihraç pazarlarımızın çeşitlendirilmesi, "Türk Zeytin ve Zeytinyağı" markasını ve imajını oluşturmaya yönelik tanıtım kampanyalarının yürütülmesi, iç pazar odaklı pazarın geliştirilmesi, tüketimin arttırılmasına yönelik tüketici bilincini geliştirecek tanıtım faaliyetlerinde bulunulması, dünya pazarlarının taleplerine yönelik ürün çeşitliliğinin sağlanması ve pazar kanallarının genişletilerek sürdürülebilir fiyat politikası uygulanması amacıyla 3 Nisan 2007 tarihinde kurulan Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi (ZZTK) tarafından, hedef pazarlar olarak seçilen ABD, Kanada, Japonya, Avustralya, Rusya, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, Romanya, Çin gibi ülkeler nezdinde tanıtım ve reklam faaliyetleri artarak devam ettirilmektedir.

Ayrıca; ihracata yönelik devlet yardımları kapsamında, tarım ürünleri ihracatçıları da dahil ihracatçılarımızın yurt dışı fuarlara iştirakleri, sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara bireysel katılımları, yurt dışında gerçekleştirilen tanıtım ve markalaşmaya ilişkin harcamaları ile yurt dışında mal ticareti yapmak amacıyla açılan birimlerle ilgili giderleri Ekonomi Bakanlığınca desteklenmektedir.

Ülkemizde tarım ürünlerine yönelik ihracat teşvikleri, tarım ürünlerinin ticaretini uluslararası kurallara bağlayan Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Tarım Anlaşması çerçevesinde sağlanmaktadır.

Diğer taraftan; yerli üretimin korunması ve devamının sağlanmasını teminen yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı uyarınca zeytin ithalatında %19,5 oranında, zeytinyağı ithalatında ise %31,2 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar 19/6/2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Karar çerçevesinde, zeytin ve zeytinyağı imalatına yönelik yatırım projeleri genel teşvik uygulaması veya bölgesel teşvik uygulaması kapsamında desteklenmektedir. Bahsi geçen yatırımların İstanbul ili hariç olmak üzere; 1. ve 2. bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde asgari 2 Milyon TL, 3., 4. ve 5. bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde asgari 1 Milyon TL, 6. bölgede gerçekleştirilmeleri halinde ise asgari 500 Bin TL tutarında olmaları durumunda bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenmeleri mümkün bulunmaktadır.

Söz konusu yatırım büyüklüğü kriterini sağlayamayan yatırım projeleri ise 1. ve 2. bölgelerde asgari 1 Milyon TL, diğer bölgelerde ise asgari 500 Bin TL tutarında olmaları halinde genel teşvik uygulaması kapsamında desteklenebilecektir.

M A